

Brief considerations on dysfunctional hospitals, the dehumanization of medicine and the professional ethos of nurses

Anna Maria Jeznach

Collegium Mazovia Innovative University, Siedlce, Poland

ABSTRACT

We live in times of a sudden change, or even transformation of civilization. As A. Giddens put it: Modernity differs from all previous forms of social order on account of its dynamism, the degree to which it subverts traditional habits and customs, and its global reach. These are not only external changes. Modernity radically transforms the nature of daily life and changes the most intimate experiences of man. Modernity should be considered on the institutional level, but the transmutations occurring on this level are directly reflected in the life of the individual and, along with that, his identity. (Giddens, 2001, p. 3).

Despite the enormous civilizational advances that have taken place, we can, unfortunately, also observe ongoing dehumanisation in various spheres of social life. I pay particular attention here to the dehumanization taking place in the medical sciences, expressed in their increasing use of technology, the instrumentalization of treatment, instrumentalization of medical staff, depersonalization of doctor-patient and nurse-patient relationships, and even of doctor-doctor and nurse-nurse relationships.

This is revealed in the indifferent treatment of the individual, the disappearance of such human values as solidarity, friendship, respect for human beings or honesty. In place of these values appears indifference, and the instrumental and mechanical treatment of the human being.

The main causes of dehumanisation in the medical sciences are generally regarded as the modern transformation of socio-economic relations as well as the consequences of therapeutic and biological revolutions (Nawrocka 2008, p. 22).

Against the background of civilizational changes and incredible medical advances, there are still quite frequent cases of disturbing phenomena such as: the process of shifting targets; inappropriate communication processes between medical personnel and patients; insensitive behaviour by hospital staff; and a lack of concern for the professional ethos, whose foundation is morality.

I have allowed myself a number of simplifications, however, my only aim is to provoke reflection in the reader. After all, „We are not simply who we are, but what we do with ourselves” (Giddens 2001).

Pedagogika Społeczna

2 (2012) 45-58

ISSN: 1642-672X

Key words: dysfunctional hospitals → the process of shifting targets, new ethical principles → communicational activity, the dehumanisation of human life → the dehumanisation of medicine, professional ethics, moral convictions, professional ethos of nurses.

O dysfunkcjonalności szpitali dehumanizacji medycyny i etosie zawodowym pielęgniarek

Anna Maria Jeznach

Collegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa, Siedlce, Polska

STRESZCZENIE

Żyjemy w czasach gwałtownych przemian, wręcz transformacji cywilizacji. Jak twierdzi A. Giddens: „Nowoczesne instytucje różnią się od wszelkich wcześniejszych form porządku społecznego ze względu na swoją dynamikę, to, w jakim stopniu podważają tradycyjne zwyczaje i obyczaje, i na ich globalny zasięg. Nie są to jednak tylko zmiany zewnętrzne. Nowoczesność radykalnie przekształca charakter życia codziennego i zmienia najbardziej osobiste doświadczenia człowieka. Nowoczesność należy rozważać na poziomie instytucjonalnym, ale transmutacje zachodzące na tym poziomie znajdują bezpośrednie przełożenie na życie jednostek i co za tym idzie, ich tożsamość” (Giddens 2001, s. 3).

Mimo ogromnego postępu cywilizacyjnego możemy niestety zauważyć postępującą dehumanizację w różnych sferach życia społecznego. Moją szczególną uwagę zwraca dehumanizacja w naukach medycznych wyrażająca się technicyzacją, instrumentalizacją leczenia, instrumentalizacją służb medycznych, depersonalizacją relacji lekarz–pacjent; pielęgniarka–pacjent, a również lekarz–lekarz; pielęgniarka–pielęgniarka.

Przejawia się to obojętnym traktowaniem człowieka, zanikiem takich ludzkich wartości jak: solidaryzm, przyjaźń, szacunek dla osoby ludzkiej, uczciwość. Na miejsce tych wartości pojawiają się obojętność, przedmiotowe i techniczne traktowanie człowieka.

Za główne przyczyny dehumanizacji w naukach medycznych uznaje się współczesne przeobrażenia społeczno-ekonomiczne oraz konsekwencje rewolucji terapeutycznej i biologicznej (Nawrocka, 2008, s. 22).

Na tle zmian cywilizacyjnych, niesamowitego postępu w medycynie nadal dość często istnieją także zjawiska niepokojące takie jak: proces przeniesienia celów; niewłaściwie przebiegający proces komunikacji między personelem a pacjentem; niehumanistyczne postawy pracowników szpitala, brak dbałości o etos zawodowy, którego podstawą jest moralność. Pozwalają sobie na wiele uproszczeń, chciałabym jedynie skłonić czytelników do refleksji. Przecież Jesteśmy nie tym, czym jesteśmy, ale tym co z siebie zrobimy (Giddens, 2001).

Pedagogika Spoeczna

2 (2012) 45-58

ISSN: 1642-672X

Słowa kluczowe: dysfunkcjonalność szpitali à proces przeniesienia celów, nowa zasada etyczna à działania komunikacyjne, dehumanizacja życia ludzkiego à dehumanizacja medycyny, etyka zawodowa, przekonania moralne, etos zawodowy pielęgniarek.